

Majority a minority ve společnosti

VY_32_INOVACE_06_113

Projekt MŠMT	EU peníze středním školám
Název projektu školy	ICT do života školy
Registrační číslo projektu	CZ.1.07/1.5.00/34.0771
Šablona	III/2
Sada	06
Anotace	Majority a minority ve společnosti
Klíčová slova	Majorita, minorita, multikulturní soužití, multikulturalismus, kulturní pluralismus
Předmět	Občanská nauka
Autor, spoluautor	Jiří Černý
Jazyk	Čeština
Druh učebního materiálu	Výklad
Potřebné pomůcky	PC, dataprojektor
Druh interaktivity	Výklad pomocí prezentace
Stupeň a typ vzdělávání	Střední škola
Cílová skupina	2. ročník, žáci 16 – 17 let, Mechanik opravář (obory H)
Speciální vzdělávací potřeby	ne
Zdroje	viz poslední strana nebo SŠST Ústí nad Labem, Čelakovského 5

MAJORITA A MINORITY VE SPOLEČNOSTI

Vpravo vysvětlené názvy pravděpodobně nejvíce uslyšíte ve vztahu k dalším pojmům - **národnostní majorita** a **národnostní minorita**. Teď už jistě zhruba tušíte, co tahle spojení znamenají. Zkusme je ale blíže prozkoumat...

Pokud budeme uvažovat logicky, pojem **národnostní majorita** nám nebude dělat problém. Prakticky se jedná o většinové zastoupení obyvatel jednoho daného národa, v našem případě tedy Čechů. Jak ale jistě víte, na našem území nežijí pouze čeští obyvatelé, ale také jiné národnosti, např., Vietnamci, Ukrajinci, Romové, v poslední době také Albánci, Turci atd...

Vysvětlení slova **MAJORITA** je vcelku jednoduché a máme pro něj v češtině krásné slovo - **většina**. Pravděpodobně tak u cizího slova **MINORITA** už asi nikoho z vás nepřekvapí jeho české synonymum - **menšina**. Jak je to tedy s většinou a menšinami ve společnosti ?



Můžeme říci, že národnostní minority vznikají jako důsledek migrace obyvatel z různých důvodů. Tyto mohou být existenční - hledání práce a obživy, ale také např. politické.

V naší zemi je nejvíce rozšířená romská národnostní menšina, která zde má hluboké historické kořeny. Oproti další, velmi rozšířené, vietnamské národnostní menšině jsou Romové přijímáni ze strany národnostní majority daleko hůře, což je dáno jejich odlišným životním a pracovním přístupem.

Z hlediska společného soužití jsou v České republice nejlépe přijímáni právě Vietnamci, kteří jsou naopak od romské minority vnímáni jako velmi pracovití a zásadoví lidé. Ostatní menšiny jsou ze strany české majority také celkem přijímány.

MULTIKULTURNÍ SOUŽITÍ

Možná vás už napadlo, že vysvětlení pojmů majorita a minorita ve vztahu ke společnosti není zase tak nic složitého. Souhlasím s vámi, ale v praxi je problém o dost složitější. Proč ?

Vzpomeňte si třeba na to, že jenom obecná definice pojmu národ nebo národnost vlastně neexistuje, což způsobuje, že si mnoho lidí zmíněné pojmy vysvětluje “po svém”. To může znamenat, že špatně.

A do toho všeho se nám míchá další pojem spojený s národem, národností, majoritou a minoritami.

Další pojem, bez kterého se v této kapitole neobejdeme je **MULTIKULTURALISMUS**. Zkusme si ho vysvětlit a také se podívat, jaký měl historický vývoj.

ἰσκέ σε βοδινὰ ἰσκέ μετ' ἡγεμονικῶν ἄλλοι·
ἢ ἡ ΜΟΥΛΤΙΚΟΥΛΤΟΥΡΑΙΣΜΟΣ· Σκεπασθε εἰ πο ἡλσεθῆτε ε
ἡσῆσι ἡολεν' περ κτελενο σε ἂ τερὸ κειροῖε ἡεορῆσενε

Výstižnou definicí slova multikulturalismus je tvrzení, že se jedná o myšlenkový a politický směr (kulturní ideologie), který zastává stanovisko, že v jednom demokratickém státě mohou společně žít nejen jednotlivci, ale i skupiny s různou kulturou a zdůrazňuje prospěšnost kulturní rozmanitosti pro společnost a stát. Je živý v zemích, jejichž obyvatelé pocházejí z rozdílného kulturního prostředí a v některých z nich se uplatňuje i jako konkrétní politika státu. Cílem je politicky sjednotit všechny občany bez ohledu na jejich původ, rasu či přesvědčení, a to tak, že si pokud možno zachovají své kulturní odlišnosti. Multikulturalismus bychom mohli chápat také jako protiklad k nacionalismu.



V ČEM JE PROBLÉM ?

Slovo *multikulturalismus* se poprvé objevilo ve Švýcarsku v roce 1957, jako vyjádření charakteristiky národa, který je politicky jednotný, ačkoliv je kulturně velmi rozdílný. Vlastní ideologie multikulturalismu vznikla v 60. letech v Kanadě, kde šlo o politické sjednocení frankofonního a anglofonního obyvatelstva. Kanada v roce 1971 přijala multikulturalismus jako státní ideologii, kterou je dodnes. Od 70. let 20. století se rozvoj rozmanitých kultur přenesl i do Evropy, jednak migrací obyvatel bývalých kolonií do „mateřských zemí“ (Anglie, Francie, Nizozemsko), jednak organizovanou migrací dělníků (německy *Gastarbeiter*) do bohatých evropských zemí.

K tomu není třeba plná asimilace, tj. přijetí většinové kultury, ale přinejmenším vzájemné občanské uznání a znalost společného jazyka. Zkušenost navíc ukazuje, že příliš malá míra integrace menšiny přichozí handicapuje (například pokud nemluví většinovým jazykem a shánějí zaměstnání), vede ke vzniku ghet (obvykle spjatých s vysokou mírou kriminality) a vyvolává nebezpečná napětí. Hledání rovnováhy mezi právem imigrantů na vlastní kulturu a udržení občanského míru a sociální stability celé společnosti se v různých částech světa ubírá různým směrem, problémy, včetně přistěhovaleckého násilí, však zasáhly jak země preferující model založený na formálním nerozlišování obyvatel podle původu, tak země kladoucí důraz na podporu menšinových identit. Mezi přistěhovalci často vznikají fundamentalistická hnutí, tedy hnutí velmi zásadně lpějících na zásadních kulturních a sociálních principech, která se ostře vymezují proti hodnotám hostitelské země.

Problém koexistence různých kultur a náboženství ve společném státě v moderní společnosti představuje velmi citlivou otázku. I snahy o řešení prostřednictvím požadavku na vzájemnou toleranci ovšem předpokládají, že se jejich členové dokáží navzájem aspoň domluvit.

A JEŠTĚ JEDEN ZAJÍMAVÝ POJEM...

Kulturní pluralismus (z latinského pluralis, množný, vícový) označuje směr, který se snaží vypořádat se skutečností, že v moderních městských společnostech žijí mezi sebou lidé z různých kultur a náboženství. Jedna z těchto skupin přitom obvykle tvoří většinovou společnost, ostatní v ní žijí jako menšiny.

Kulturní, náboženská a jazyková rozmanitost představují na první pohled překážky v komunikaci a zjevně komplikují společenský život.

★★★★★★★★

Bližší studium ale ukazuje, že pokud se tyto rozmanité složky společnosti naučí spolu komunikovat, přináší to nečekané výhody většině i menšinám. Naopak pokud žijí jen vedle sebe, vyhýbají se stykům a pouze se „tolerují“, představují jisté nebezpečí, které může v nějaké krizi propuknout i v násilí. **Mezi základní podmínky patří znalost společného jazyka, zásadní uznání druhého a konečně objev jeho možného významu či přínosu pro většinovou společnost.**

★★★★★★★★

Myslíš, že žiješ v multikulturní zemi? Co to je multikulturalismus?



Docela by mne zajímalo, jestli ve své zemi patříš k národnostní majoritě nebo minoritě. Aby jsi si tím byl jistý, musíš pochopitelně oba pojmy vysvětlit. Takže?

Multikulturní stát musí nutně aplikovat v rámci svého zřízení kulturní pluralismus. Co to je?

Znáš ve svém kraji nějaké zařízení (uprchlický tábor, azylový dům...) týkající se lidské migrace? Zkus o něm sehnat nějaké informace třeba na internetu, zapiš si poznámky a pověz o něm učitelům a spolužákům...



Obrazový materiál je majetkem autora a pochází z jeho vlastního archivu.